

DE JONGEN DIE DE WERELD VERANDERDE

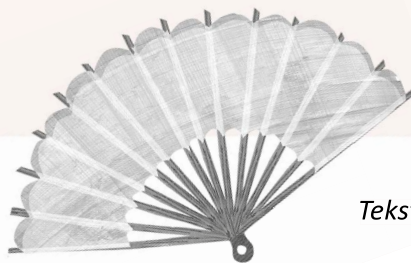
DE
KLEINE
LORD

Groep 6 - 7 - 8

FRANCES HODGSON BURNETT

VERTAALD DOOR IMME DROS

LEOPOLD

Tekst lesbrief: Elisa van Spronsen

Introductie

- Vertel dat jullie het boek **De kleine lord – de jongen die de wereld veranderde** gaan lezen. Een boek dat in 1885 door de schrijfster Frances Hodgson Burnett oorspronkelijk in het Engels is geschreven. *Wie kan er uitrekenen hoe lang geleden dat is?*
- Laat de voorkant van het boek zien. Breng deze specifieke uitgave onder de aandacht. *Wat valt je op aan dit boek?* De zilveren pagina's, de zilveren letters en versieringen op de voorkant en het rode leeslintje springen ongetwijfeld in het oog.
- *Wat voor een soort boek denk je dat dit is?* Leg het begrip 'genre' uit. Boeken (maar ook films of theatervoorstellingen) kun je indelen in genres. Je kent de icoontjes uit de bibliotheek vast wel. Denk bijvoorbeeld aan: grappige boeken, sprookjesboeken, boeken over dieren, historische boeken, fantasieverhalen. Laat enkele leerlingen hun verwachting van het genre motiveren.
- Vertel in het kort waar het boek over gaat. Lees (het middelste stuk van) de flaptekst voor.
- **De kleine lord** speelt zich af in New York (Verenigde Staten) en Engeland, in de negentiende eeuw. Het leven zag er toen heel anders uit dan nu. Lees de onderstaande uitspraken voor. De leerlingen gaan staan als ze denken dat de zin waar is. En ze blijven zitten als het niet waar is.
 1. Kinderen droegen ongeveer dezelfde kleding als volwassenen. *(waar)*
 2. Mensen stuurden elkaar de hele tijd e-mails. *(niet waar)*
 3. Mensen hadden heel andere beroepen, zoals kruidenier of schoenpoetser. *(waar)*
 4. Als je van Verenigde Staten naar Engeland wilde reizen, duurde dat wel 11 dagen. *(waar)*
 5. Het verschil tussen arm en rijk was groter. Arme mensen hadden weinig te eten en stierven soms aan koorts. Heel rijke mensen bezaten kastelen en stukken land. *(waar)*
- In dit boek krijgt de arme jongen Cedric (7 jaar) te horen dat hij eigenlijk een lord is en later een graaf zal worden. *Wie weet wat deze begrippen betekenen?*

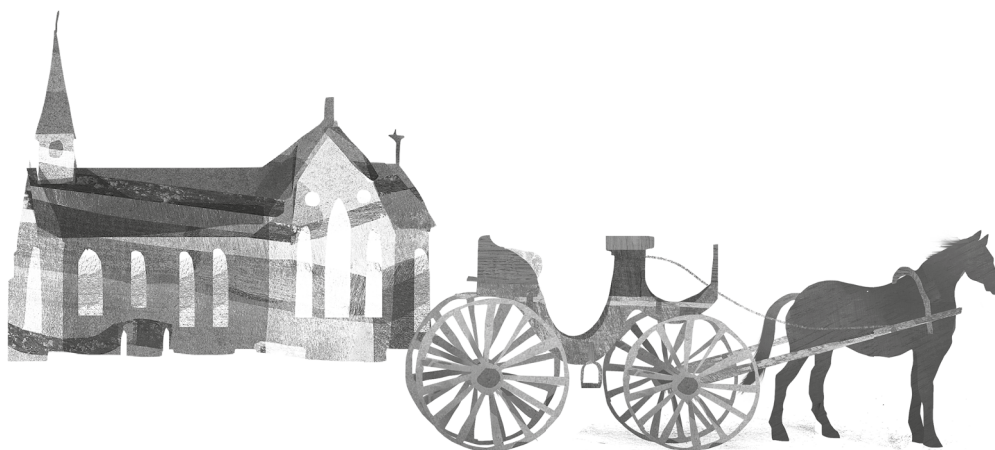
Lord: Lord is Engels voor 'heer' en is een titel. Als er Lord voor je naam staat, betekent het dat je van adel bent. Als je van **adel** bent, hoor je bij een groep mensen die rijk, chic en machtig is.

Graaf: Een koning of koningin kon je vroeger benoemen tot graaf. Dat werd je als je iets belangrijks had gedaan voor je land. Een graaf was een belangrijk persoon met veel macht, land en aanzien. Als je vader graaf was, dan werd jij dat later ook. De families van graven zijn vaak heel oud. (Zie ook pagina 27. Hierin legt meneer Havisham uit wat een graaf is).

- Jullie gaan dus een oud boek lezen! *Wat is er fijn aan het lezen van een oud boek? En zijn er ook dingen die lastig kunnen zijn?*
Maak samen een lijstje met plus -en minpunten en schrijf deze op het digibord.

Mogelijke antwoorden kunnen zijn:

- + Je leert veel over hoe het leven er vroeger uitzag. Hoe de mensen leefden, dachten en wat ze belangrijk vonden. Hoe ze met elkaar omgingen en hoe ze met elkaar praatten. Het is fijn en interessant dat een schrijfster dit op papier heeft gezet en dat we dit na 1,5 eeuw nog steeds kunnen lezen.
- + Het leven zag er misschien wel heel anders uit, maar veel dingen zijn in alle tijden even belangrijk: vriendschap, liefde, gevoelens en hoe het is om kind (of mens) te zijn.
- + Het is een mooi idee dat heel veel mensen dit boek hebben gelezen hebben. Misschien wel je opa en oma of overgrootouders!
- Het taalgebruik en de manier van vertellen is wel een beetje anders dan je gewend bent. Daar moet je even aan wennen.
- Er staan soms woorden in die je misschien niet kent. En omdat het leven soms zo anders was, begrijp je niet alles in één keer.

Tijdens het lezen

- Lees het eerste hoofdstuk voor. Laat de leerlingen tijdens het lezen de namen van de personages noteren. *Wie komen er in het boek voor? En wie zijn dit precies?*
- Laat de leerlingen een leeslogboekje aanleggen. Hierin maken ze ook de verdiepingsopdrachten.
- Na het samen lezen van het eerste hoofdstuk, kun je er voor kiezen om het hele boek voor te lezen. Leerlingen kunnen het boek ook zelfstandig lezen.
- Er zijn twee soorten verdiepingsopdrachten. **Deel I** kan iedereen maken. **Deel II** maak je als je het hele verhaal hebt gelezen. De opdrachten kennen geen goede of foute antwoorden, maar geven een beeld van hoe een leerling dit boek tot zich heeft genomen. In de opdrachten komen *literaire begrippen*, *leesbeleving*, *illustreren*, *historisch besef*, *leesbegrip* en *woordenschat* aan bod. Maak zo nodig een selectie.

Verdiepingsopdrachten – deel I

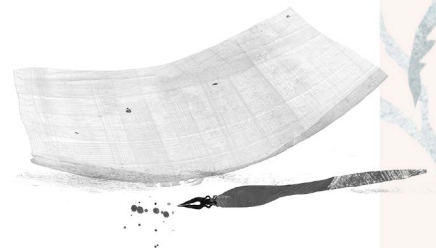
1. Maak een tekening van hoofdpersoon Cedric. *Hoe ziet hij eruit? Welke kleren droeg hij? Welke karaktereigenschappen heeft hij?* Haal deze informatie uit het verhaal. Een mazzeltje: in oude boeken wordt dit vaak heel duidelijk benoemd. Zet pijlen om je tekening heen, waarop je de eigenschappen noteert.
Heeft Cedric ook slechte eigenschappen? Voelt hij als een echt mens van vlees en bloed of meer alleen als een held? Schrijf je antwoord onder je tekening.
(literaire begrippen – personages, illustratie)

2. Welke woorden uit het verhaal begreep je niet? Noem er **drie**. Schrijf achter ieder woord hoe je achter de betekenis probeerde te komen.

- Kon je de betekenis afleiden uit de rest van het verhaal?
- Vroeg je aan iemand anders wat het woord betekende?
- Zocht je het op in een woordenboek?
- Weet je het nog steeds niet?
- Of alleen een beetje?

Schrijf de betekenis achter het woord op als je het nu weet.

(leesbegrip en woordenschat)

3. Een boek wordt altijd vanuit een bepaald perspectief verteld. Vaak is er een hoofdpersoon en vanuit hem of haar beleef je het verhaal. Je leest zijn gedachten en krijgt allerlei inkijkjes in zijn hoofd. Het is net of deze hoofdpersoon een camera vastheeft en alles vanuit zijn ogen filmt.

In **De kleine lord** wisselt het perspectief steeds. Dan zit je weer even in het hoofd van Cedric, dan zit je weer even in het hoofd van Cedrics moeder en dan weer in het hoofd van Cedrics opa.

Wat vind jij van deze vertelvorm? Kies een tekstballon die het beste bij jou past.

Ik vind het fijn, want zo weet ik precies wat iedereen vindt en denkt.

Ik vind het niet fijn. Ik leef liever met één persoon mee in een verhaal.

Ik vind het een beetje fijn. Ik moet goed opletten wie welke gedachten heeft. Als ik dat niet doe, raak ik de draad van het verhaal kwijt.

Iets anders _____

(literaire begrippen: perspectief)

4. Hoe merk jij dat dit verhaal zo lang geleden is geschreven? Wat zijn de grootste verschillen met het boek dat je hiervoor las? Het mag over de inhoud van het verhaal gaan, maar ook over de manier van vertellen en opschrijven.

Het laatste boek dat ik hiervoor heb gelezen is:

Titel: _____

Schrijver: _____

Dit boek komt uit het jaar: _____

De drie grootste verschillen met **De kleine lord** zijn:

1. _____

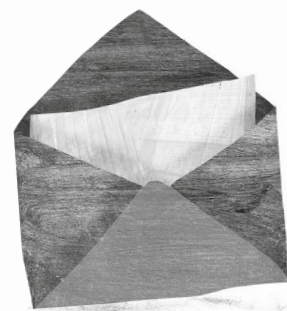
2. _____

3. _____

(literaire begrippen: stijl, leesbeleving)

5. Lijkt het jou leuk om een graaf te zijn? Noem een voordeel en een nadeel.

(leesbeleving)

Verdiepingsopdrachten – deel II

6. In **De kleine lord** is er één persoon die heel erg verandert. Welk persoon is dat? Hoe is hij in het begin van het boek? En aan het einde? Je mag het in steekwoorden opschrijven. *(literaire begrippen: personages)*

Naam persoon:

Begin van het boek:	Einde van het boek:
---------------------	---------------------

7. Welk scène uit **De kleine lord** riep iets vrolijks bij je op? Maak hier een tekening van. Laat de vrolijkheid van je tekening afspatten! Schrijf het paginanummer eronder en noteer of deze scène onder het begin, midden of slot van het boek valt.

(literaire begrippen: verhaalstructuur, leesbeleving, illustratie)

8. Welke stukje uit het boek vond je het spannendst? Schrijf het paginanummer op. Schrijf op wat er gebeurde. Kun je uitleggen waarom juist dit stukje zo spannend is? Kreeg het verhaal een onverwachte wending? Of was er iets anders dat spannend was?

(literaire begrippen: verhaalstructuur, spanning, stijl)

Afsluiting

- Laat een leerling die het hele boek heeft gelezen het boek kort samenvatten, zodat het verhaal een gedeelde ervaring wordt.
- In het begin spraken jullie over het genre van dit boek. *Kwam deze verwachting uit?* Laat een enkele leerling zijn antwoord toelichten.
- Bespreek kort de verdiepingsopdrachten. Maak hierin een selectie.
- Bespreek tot slot het boek na in een kringgesprek. Stel de volgende vragen:
 1. *Zou jij in de tijd van Cedric willen leven? Wat vind jij het grootste verschil met de tijd waarin wij nu leven?*
 2. *Stel je voor. Je hebt net zoveel macht als Cedric en de Graaf (Lord Dorincourt) in dit boek. Wat zou jij veranderen in de wereld van nu?*
 3. *Zou je meer boeken willen lezen die zich afspelen in een andere tijd?*

